

Соціально-економічне становище Запорізької області за 2011 рік

Повідомлення Головного управління статистики

Промисловість

У грудні 2011р. у промисловості області в порівнянні з попереднім місяцем обсяги промислового виробництва зросли на 5,6%, а в порівнянні з груднем 2010р. – зменшились на 1,2%. У цілому за звітний рік порівняно з попереднім роком був одержаний приріст 6,4% (за січень–листопад – 7,3%).

Зростання обсягів промислового виробництва у звітному році проти 2010р. сталося завдяки росту виробництва на підприємствах добувної та переробної промисловості (відповідно на 13,3% та на 8,6%). У виробництві і розподіленні електроенергії, газу та води обсяги порівняно з попереднім роком знизились на 2,8%.

При цьому приріст виробництва у переробній галузі забезпечили підприємства машинобудування, металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, з оброблення деревини та виробництва виробів з деревини, крім меблів, по виробництву харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів.

У **добувній промисловості** випуск продукції в грудні 2011р. зменшився проти попереднього місяця на 1,1%. Але проти грудня 2010р. і в цілому за звітний рік проти попереднього року був одержаний приріст, який склав 34,2% та 13,3% відповідно (за січень–листопад – 11,6%).

Більше, ніж у 2010р. було вироблено гальки, гравію, щебеню та каменю дробленого (в 1,4р.), природних пісків (на 20,0%), шлаків для будівництва (на 36,0%). Також збільшилось виробництво руд та концентратів залізних агломерованих, каоліну. Разом з тим менше було вироблено граніту та вогнетривкої глини.

У **переробній промисловості** в грудні 2011р. обсяги виробництва збільшились порівняно з попереднім місяцем на 8,2%. Приріст проти грудня 2010р. і в цілому за звітний рік проти попереднього року склав 3,1% та 8,6% відповідно (за січень–листопад – 9,2%).

На підприємствах із виробництва **харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів** у грудні 2011р. обсяги виробництва порівняно з попереднім місяцем збільшились на 6,1%, а з відповідним місяцем попереднього року – на 2,2%. У цілому за 2011р. порівняно з 2010р. обсяги в галузі підвищились на 0,3 %.

Зросло порівняно з 2010р. виробництво риби солоної, крім оселедців (на 130 т), овочів консервованих натуральних (на 1124 т), олії соняшникової нерафінованої (на 146,1 тис.т) та рафінованої (на 2057 т), борошна (на 2352 т), кондитерських виробів з цукру, включаючи білий шоколад без вмісту какао (на 1065 т).

Більше, ніж у 2010р. було вироблено також м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці свіжих чи охолоджених, м'яса свійської птиці солоного, в розсолі, сушеного чи копченого, овочів, фруктів, горіхів і грибів консервованих з додаванням оцту або оцтової кислоти, хлібобулочних виробів, тортів та тістечок, здобних виробів, оцту та його замінників, майонезу, спредів та сумішей жирових.

Разом з тим, менше, ніж у 2010р. було вироблено яловичини і телятини свіжої (парної) чи охолодженої (на 727 т), ковбасних виробів (на 1643 т), м'ясних напівфабрикатів (на 797 т), риби приготовленої та консервів з риби (на 327 т), молока обробленого рідкого (на 2902 т), вершків (на 1659 т), вершкового масла (на 2736 т), жирних сирів (на 11004 т), продуктів кисломолочних (на 5170 т), круп (на 1367 т).

Також зменшилось виробництво свинини свіжої (парної) чи охолодженої, м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці морожених, яловичини, телятини та свинини сушених, солоних чи копчених, готових продуктів та консервів з м'яса свійської птиці, свинини, риби мороженої нерозібраної морської, крім оселедців, риби копченої, включаючи філе, сушеної і в'яленої, оселедців солоних, маргарину і аналогічних продуктів, сиру свіжого неферментованого та кисломолочного, морозива, готових кормів для сільськогосподарських тварин та свійської птиці, пряників і виробів аналогічних: печива солодкого, вафель, виробів макаронних без начинки та з начинкою, горілки, пива, вод натуральних мінеральних негазованих та газованих, напоїв безалкогольних.

У **легкій промисловості** виробництво продукції в грудні 2011р. зменшилось відносно попереднього місяця на 16,2%, а проти грудня попереднього року – на 36,5%. У цілому за звітний рік обсяги виробництва знизились проти 2010р. на 19,6%.

Зменшився порівняно з 2010р. випуск білизни постільної та столової, занавісок та штор, мішків та пакетів пакувальних, текстильних просочених матеріалів, верхнього та спіднього трикотажного одягу, майок, фуфайок, тенісок та виробів аналогічних трикотажних чоловічих та жіночих; із виробів чоловічих – костюмів, піджаків та блейзерів, курток типу піджаків, джемперів та виробів аналогічних, брюк та бриджів з тканини; із виробів жіночих – пальт, напівпальт, накидок, плащів, курток теплих та виробів аналогічних, комплектів, жакетів та блейзерів, піджаків, курток типу піджаків, джемперів та виробів аналогічних, суконь та сарафанів, спідниць та спідниць-брюк, блузок, тунік, батників, сорочок з тканини.

Разом з тим, більше, ніж у 2010р. було вироблено ковдр та пледів, брезенту, навісів та тентів, светрів, джемперів, пуловерів, жилетів та виробів аналогічних трикотажних машинного чи ручного в'язання, багатьох видів робочого одягу, пальт, напівпальт, накидок, плащів, курток теплих та виробів аналогічних з тканини чоловічих та хлопчачих, костюмів, брюк та бриджів з тканини жіночих та дівчачих, рукавичок, рукавиць та мітенки з тканини, взуття.

Підприємства **по обробленню деревини та виробництву виробів з деревини, крім меблів** збільшили обсяги виробництва в грудні 2011р. порівняно з листопадом на 19,4%, а відносно грудня 2010р. – зменшили на 24,4%. Проте загалом за звітний рік галузь збільшила показники виробництва порівняно з 2010р.

на 2,7%.

За звітний рік дерев'яної тари різної та її частин було вироблено 7015 т, що в 1,8 раза більше, ніж за 2010р., деревини уздовж розпиляної чи розколотої – 32,9 тис.м³ (на 7,5%), дерев'яних піддонів – 154,5 тис.шт. (на 8,7%).

У **целюлозно-паперовому виробництві та видавничій діяльності** випуск продукції в грудні 2011р. зменшився як порівняно з попереднім місяцем, так і порівняно з груднем попереднього року – на 0,6% та на 10,2% відповідно. У цілому за звітний рік зафіксовано спад виробництва проти 2010р. на 16,7%.

Так, у 2011р. порівняно з 2010р. було вироблено менше паперу та картону гофрованих, коробок, ящиків та сумок як з гофрованих, так і з негофрованих паперу та картону, тари з паперу іншої, етикеток та ярликів з паперу та картону, друкованих газет та книг, поштових листівок, перебивних картинок.

При цьому збільшився випуск скатертин та серветок для столу з маси паперової, паперу, вати целюлозної або полотна з волокна целюлозного, шкільних та канцелярських товарів, надрукованих журналів та періодичних видань, які виходять менше чотирьох разів на тиждень, календарів.

На підприємствах із **виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення** у грудні 2011р. обсяги виробництва збільшились проти листопада на 5,2%, а проти грудня 2010р. – зменшились на 7,8%. У цілому за 2011р. відбувся спад виробництва проти попереднього року на 1,4%. У 2011р. в області зменшився випуск мастил та масел, проте зросло виробництво коксу.

У **хімічній і нафтохімічній промисловості** обсяги виробництва в грудні 2011р. зросли порівняно з листопадом на 10,4%, а порівняно з груднем 2010р. – зменшились на 7,2%. Виробництво в галузі за звітний рік у цілому відстає від показників попереднього року на 4,6%.

Так, зменшився порівняно з 2010р. випуск складних промислових газів, оксидів, гідроксидів і пероксидів інших металів, металоїдів, галогенідів металів, вуглеводнів циклічних, сполук сіркоорганічних, органічно-неорганічних інших, нафталіну та сумішей ароматичних вуглеводнів інших, добрив азотних мінеральних чи хімічних, силіконів, фарб та лаків на основі полімерів, фарб готових і скловидних сумішей, антибіотиків та препаратів лікарських на основі антибіотиків, сироватки та вакцини, матеріалів перев'язувальних, кетгутів, аптечок, неочищеного гліцерину, мила і препаратів поверхнево-активних органічних, засобів косметичних для манікюру та педикюру, матеріалів мастильних спеціальних, добавок готових для цементів, будівельних розчинів і бетонів, волокон синтетичних, трубок та труб, рукавів і шланг гумових, крім ебоніту, мононитки перерізом понад 1 мм, бутлів, пляшок, фляг і аналогічних виробів пластмасових, вікон і коробок віконних засткленних, з пластмаси.

Поряд з цим, збільшилось порівняно з 2010р. виробництво простих промислових газів, хлоридів (крім хлориду амонію), сульфідів, сульфатів металів та сульфітів, солей ціанових, солей надкислот, фосфідів, карбідів, гідридів, нітридів, азидів, силіцидів і боридів, фарб і лаків, сиккативів готових, інших лікарських препаратів, рідин для гідравлічних передач і гальмових систем, засобів для металургійної, машинобудівної та хімічної промисловості, гумових напівфабрикатів, стрічок конвеєрних і пасів привідних гумових, тканин прогумованих, крім корду, виробів з вулканізованої гуми інших, ебоніту у всіх формах і виробів з нього, трубок, труб, шланг та фітингів жорстких з полімерів етилену, пропілену, вінілхлориду та інших пластмас, мішків і пакетів з полімерів етилену.

На підприємствах із **виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції** в грудні 2011р. обсяги виробництва збільшились проти попереднього місяця на 1,9%, але порівняно з відповідним місяцем 2010р. – зменшились на 15,6%. Виробництво в галузі за звітний рік у цілому відстає від показників попереднього року на 5,6%.

Упродовж 2011р. було вироблено 9,3 млн.шт.ум.цегли блоків та цегли з цементу, штучного каменю чи бетону для будівництва, що на 29,0% менше, ніж за 2010р., 55,1 тис.м³ елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону чи штучного каменю (на 24,4%), 254,0 тис.т сумішей бетонних готових для використання (товарних) (на 35,0%), 243,2 тис.т виробів вогнетривких (на 1,3%). Також по відношенню до 2010р. зменшився випуск виробів ізолюючих багатошарових зі скла, ємностей зі скла для пиття, листів гофрованих, шиферу і аналогічних виробів з азбестоцементу, порошоків природних або штучних абразивних, виробів з асфальту або аналогічного матеріалу в рулонах, графіту штучного, корунду штучного.

Разом з цим, в області було вироблено 470,5 тис.т вапна, що на 3,2% більше, ніж за 2010р. і 164,3 тис.м² плиток, плит, черепиці та аналогічних виробів з цементу, бетону або штучного каменю (на 14,2%).

Також збільшився випуск безпечного скла, посуду столового чи кухонного скляного і виробів скляних для туалетних кімнат, стрічок волоконних, рівниці, пряжі та штапельного скловолокна, тканин (вуалей) тонких, сіток, полотен та інших виробів зі скловолокна, крім склотканин, виробів санітарно-технічних керамічних, посуду столового, кухонного, інших господарсько-побутових та туалетних виробів, труб, муфт та фітингів до них з азбестоцементу, жорен, шліфувальних кругів, гострильних каменів.

Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – це найбільш впливова підсекція у переробній промисловості, яка в звітному році, в основному, забезпечила зростання обсягів промислового виробництва по області. У цілому за підсумками 2011р. галузь перевищила показники виробництва попереднього року на 10,6% (за 11 місяців – на 11,6%). У грудні 2011р. випуск продукції збільшився як порівняно з попереднім місяцем (на 10,5%), так і з груднем 2010р. (на 3,8%).

Порівняно з 2010р. збільшилось виробництво сталі без напівфабрикатів, отриманих безперервним литтям (на 400,8 тис.т), виробів, одержаних холодним штампуванням і гнуттям, зі сталі нелегованої (на 44,8 тис.т), дроту колючого з металів чорних (на 946 т) та дроту з міді (на 96 т), цистерн, бочок, барабанів, каністр і ємностей аналогічних для різних речовин з металів чорних місткістю від 50 л до 300 л (на 21,8 тис.шт.). Також зріс випуск чавуну, готового прокату чорних металів, труб великого та малого діаметрів з металів чорних, прутків, стержнів і профілів з алюмінію та міді. Мало місце і збільшення обсягу послуг з виливки з чавуну, легких кольорових та інших

кольорових металів.

Разом з цим, менше, ніж у 2010р. було вироблено феросплавів (на 81,4 тис.т), дроту з алюмінію (на 1032 т), збірних будівельних металоконструкцій (на 1895 т), резервуарів та цистерн металевих місткістю понад 300 л (на 4574 т), ложок, виделок, ополоників та інших приборів кухонних або столових аналогічних (на 221,7 тис.шт.), цистерн, бочок, барабанів, каністр і ємностей аналогічних для різних речовин з металів чорних місткістю менше 50 л (на 11,2 тис.шт.). Також скоротився випуск дроту зі сталі, рафінованої міді і сплавів мідних необроблених, лігатури на основі міді, обсяг послуг з виливки зі сталі, тканин, ґрат, сіток і загороджень з дроту сталюого та мідного, раковин та мийок з металів чорних, виробів столових, кухонних чи побутових і їх частин з металів чорних, міді та алюмінію.

На підприємствах **машинобудування** у грудні 2011р. обсяги виробництва зросли проти попереднього місяця на 7,5%, а проти грудня 2010р. – на 6,8%. Загалом за 2011р. був одержаний приріст проти попереднього року 14,1% (за січень–листопад – 14,6%).

Збільшився порівняно з 2010р. випуск насосів (для паливно-мастильних матеріалів, вакуумних та об'ємних поршневих зворотно-поступальних для перекачки рідин), компресорів для холодильного устаткування, вентилів, кранів, клапанів та подібних виробів, валів трансмісійних та кривошипів, печей і камер промислових чи лабораторних електричних, установок теплообмінних, устаткування (для фільтрування та очищення води, для зважування, для миття, наповнення, закупорювання, пакування або обгортання пляшок чи інших ємностей), вогнегасників, розпушувачів та культиваторів, зубових борон, косарок, машин збиральних інших, сепараторів для молока відцентрових, електричних трансформаторів, реакторів електричних, котушок індуктивності та перетворювачів статичних електричних, електричної високовольтної апаратури, пристроїв керування електричних комплектних високовольтних, проводу ізолюваного обмотувального, проводів та кабелів електричних низьковольтних на напругу до 1000 В і високовольтних на напругу більше 1000 В, світильників електричних переносних, прожекторів та освітлювачів вузьконаправленого світла, електродів вугільних та інших виробів з графіту, приладів напівпровідникових і для вимірювання фізичних та хімічних величин, приладів та апаратури для автоматичного регулювання та керування, двигунів внутрішнього згоряння, автомобілів легкових.

Поряд з цим, менше, ніж за 2010р. було випущено такої вагової машинобудівної продукції: насосів відцентрових для перекачки рідин інших та підйомників рідин, турбокомпресорів, компресорів відцентрових об'ємних роторних, коліс та передач зубчастих, гвинтів ходових шарикових, коробок передач, перемикачів швидкостей інших, установок для кондиціювання повітря, устаткування холодильного і морозильного промислового та насосів теплових, обладнання і апаратів для фільтрування та очищення повітря та газів, газонокосарок, сінокосарок, форм для лиття та моделей ливарних, машин та устаткування спеціального призначення, плит кухонних неелектричних побутових, електродвигунів та генераторів змінного струму, електродвигунів універсальних, електричної низьковольтної апаратури, пристроїв керування електричних комплектних низьковольтних, акумуляторів електричних, світильників електричних підвісних, стельових, настінних та устаткування освітлювального іншого, ортопедичних пристосувань (включаючи ортопедичне взуття), приладів для вимірювання електричних величин та іонізуючих випромінювань, вантажних автомобілів.

У **виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води** у грудні 2011р. виробництво зменшилось порівняно з попереднім місяцем на 3,3%, а з груднем 2010р. – на 20,5%. У цілому за звітний рік відносно попереднього року відбувся спад виробництва на 2,8%.

За 2011р. було вироблено 49297 млн.кВт.год електроенергії (на 3,0% менше, ніж у 2010р.) та 6877,5 тис.Гкал теплоенергії (на 5,9% більше).

Сільське господарство

За попередніми даними виробництво продукції сільського господарства в 2011р. проти 2010р. збільшилося на 9,9%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 12,2%, у господарствах населення – на 7,4%.

Господарствами всіх категорій у 2011р. за попередніми даними одержано 2193,4 тис.т зерна (у вазі після доробки), що на 15,1% більше, ніж у 2010р., у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 1692,7 тис.т (на 16,4%). Збільшення обсягів зернових культур зумовлено як зростанням урожайності (на 3,3 ц з 1 га, або на 12,7%), так і збільшенням зібраної площі на 0,5%.

Валовий збір пшениці в 2011р. становив 1458,0 тис.т (на 15,4% більше, ніж торік), ячменю – 493,9 тис.т (на 4,0%), кукурудзи на зерно – 165,8 тис.т (більше на 47,6%).

Виробництво насіння соняшнику в усіх категоріях господарств збільшилось на 31,9% і становило 999,9 тис.т за рахунок зростання врожайності на 3,1 ц з 1 га та зібраної площі на 6,7%.

Картоплі накопано 284,5 тис.т (на 5,9% більше, ніж у 2010р.). Збільшення виробництва картоплі досягнуто за рахунок зростання урожайності на 12 ц (у 2010р. вона становила 91 ц з 1 га).

За рахунок зростання урожайності овочів на 20 ц їх виробництво збільшилося проти 2010р. на 15,0% і склало 324,2 тис.т.

Обсяг виробництва плодоягідної продукції становив у 2011р. 55,1 тис.т, що менше, ніж у 2010р. на 6,2%.

Виробництво основних видів тваринницької продукції в 2011р. за попередніми даними склало: м'яса (реалізовано на забій) – 86,5 тис.т, молока – 247,2 тис.т, яєць – 682,2 млн.шт. Порівняно з 2010р. загальні обсяги виробництва м'яса (реалізації худоби та птиці на забій у живій вазі) збільшилися на 8,4%, молока та яєць – зменшилися відповідно на 5,5% та на 7,9%.

У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами частка свиней становила 76,4% (у 2010р. – 69,4%), птиці всіх видів – 15,4% (20,1%), з них бройлерів – 72,3% (75,7%), великої

рогатої худоби – 8,1% (10,2%).

У 2011р. в аграрних підприємствах обсяг вирощування худоби та птиці в порівнянні з 2010р. збільшився на 2,3%, найбільше – свиней (на 8,4%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі збільшились на 8,1%, свиней – на 5,6% та становили відповідно 414 г та 399 г.

Відношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації на забій становило 100,5% (торік – 117,5%).

Станом на 1 січня 2012р. у всіх категоріях господарств нараховувалося 105,7 тис. голів великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 59,5 тис. голів, свиней – 343,0 тис. голів, овець та кіз – 46,8 тис. голів, птиці всіх видів – 5065,3 тис. голів. Проти 1 січня 2011р. темпи зменшення чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у т.ч. корів становили відповідно 96,7% та 96,4%, свиней – 92,6%, птиці всіх видів – 83,6%.

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 71,8% загальної чисельності великої рогатої худоби (торік – 69,7%), у т.ч. корів – 84,5% (83,0%), свиней – 30,8% (30,5%), овець і кіз – 78,8% (79,5%) та птиці всіх видів – 47,9% (49,4%).

Станом на 1 січня 2012р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) було в наявності кормів усіх видів 97,7 тис.т к.од., що на 5,3% більше, ніж торік, з них концентрованих – 63,1 тис.т к.од. (на 4,7%). У розрахунку на умовну голову великої худоби припадало по 6,6 ц к.од. кормів усіх видів, з них концентрованих – по 4,3 ц к.од. (на 1 січня 2011р. – відповідно 5,7 ц к.од. та 3,7 ц к.од.).

Будівельна діяльність

За 2011р. підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 1420,5 млн.грн., що у порівнянних цінах становить 102,7% обсягів будівництва 2010р.

За 2011р. у порівнянні з 2010р. відбулося збільшення обсягу робіт з завершення будівництва (на 11,9%), будівництва будівель та споруд (на 4,6%), робіт з підготовки будівельних ділянок (на 0,1%).

За характером будівництва питома вага обсягів робіт розподілилась так: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння – 57,3% загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонтів (20,4% та 22,3% відповідно).

Транспорт

За 2011р. підприємствами транспорту перевезено 18,8 млн.т вантажів, що на 10,8 % більше, ніж за 2010р. Вантажооборот становив 8726,5 млн.ткм і збільшився на 7,9%.

За 2011р. залізничним транспортом відправлено вантажів на 13,5% більше, ніж за 2010р. Збільшилося відправлення коксу в 3,4 раза, будівельних матеріалів – у 1,6 раза, кам'яного вугілля – на 23,9%, чорних металів – на 9,2%, руди залізної і марганцевої – на 0,3%. Зменшилося відправлення лісових вантажів на 42,9%, брухту чорних металів – на 35,7%, нафти і нафтопродуктів – на 20,5%, зерна і продуктів перемолю – на 18,7%, хімічних і мінеральних добрив – на 8,3%.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за 2011р. перевезено 2845,9 тис.т вантажів та виконано вантажооборот в обсязі 743,1 млн.ткм, що у порівнянні з відповідним періодом попереднього року менше на 6,8% та на 16,2% відповідно.

Перевезення вантажів водним транспортом у 2011р. збільшилось у порівнянні з 2010р. у 1,5 раза, вантажооборот – у 1,6 раза та становили 624,8 тис.т та 23,1 млн.ткм відповідно. Обсяг оброблених вантажів у морських та річкових портах (причалах) порівняно з 2010р. збільшився на 23,1%, з них у внутрішньому сполученні – у 1,5 раза, експортних – на 14,8%, транзитних – на 10,7%, імпортних – зменшився на 22,9%. Загальна кількість оброблених суден збільшилась на 2,1%, закордонних та інфракт – на 15,6%.

За 2011р. авіаційним транспортом перевезено 445,6 т вантажів, що на 11,2% менше обсягу 2010р. Вантажооборот авіаційного транспорту склав 1608,0 тис.ткм, що на 7,7% менше порівняно з 2010р.

За 2011р. послугами пасажирського транспорту скористалися 179,8 млн. пасажирів, що на 0,8% менше, ніж у 2010р. Виконана пасажирська робота в обсязі 3979,9 млн.пас.км, що менше на 2,2%.

Залізничним транспортом за 2011р. відправлено 17,2 млн. пасажирів, що на 1,9% більше, ніж за 2010р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за 2011р. скористалися 82,8 млн. пасажирів, що на 0,5% менше, ніж у 2010р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилося на 16,4% і склало 22,7 млн. пасажирів.

Водним транспортом у 2011р. перевезено в 1,6 раза пасажирів більше, ніж у 2010р., пасажирооборот збільшився в 2,0 раза.

Авіаційним транспортом перевезено 20,8 тис. пасажирів, що на 38,7% більше, ніж у 2010р.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у 2011р. проти 2010р. зменшився на 1,7%, у т.ч. платно перевезених пасажирів – на 6,7%, і становив відповідно 79,7 млн. та 27,1 млн. пасажирів.

Зовнішньоекономічна діяльність

За даними, які підготовлені на основі інформації Державної митної служби України, за січень–листопад 2011р. експорт товарів становив 3717,3 млн.дол. США, імпорт – 2070,6 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 1646,7 млн.дол.

У порівнянні з січнем–листопадом 2010р. обсяги експортних поставок збільшились на 28,8%, імпортних –

у 1,7 раза.

Експортно-імпортні операції з закордонними партнерами здійснювали, в основному, підприємства та організації, які розташовані в м.Запоріжжі. На долю інших міст та районів області припадало 11,1% експорту та 6,8% імпорту товарів.

Протягом січня–листопада 2011р. зовнішньоторговельні взаємо-відносини підтримувались з партнерами 132 країн світу.

Найвагоміша частка запорізької продукції (49,3%) була поставлена до країн СНД. До країн Європи та Азії відправлено відповідно 23,6% та 20,3% загального експорту області. Експорт до Європи збільшився в 1,5 раза, до країн СНД – на 28,2%, до Азії – на 16,3%.

Значні експортні поставки здійснювались до Російської Федерації – 40,7% загального обсягу експорту, Туреччини – 8,7%, Польщі – 4,7%, Німеччини – 4,1%, Індії – 3,5%, Казахстану – 3,1%, Білорусі – 2,9%, Болгарії – 2,5%, Чехії – 2,4%.

Порівняно з січнем–листопадом 2010р. відбулося зростання експорту товарів до Індії в 2,8 раза, Болгарії – в 2,1 раза, Польщі – в 1,9 раза, Казахстану – в 1,6 раза, Російської Федерації – на 33,5%, Чехії – на 31,0%, Німеччини – на 13,8%, Туреччини – на 6,1%. Проте зменшився вивіз товарів до Білорусі на 17,4%.

До країн Європейського Союзу було спрямовано товарів на суму 794,3 млн.дол. (21,4% загального обсягу експорту), що більше, ніж за січень–листопад 2010р. на 44,3%. З 27 країн-членів ЄС найбільші обсяги експорту запорізьких товарів припадали на Польщу (22,1%), Німеччину (19,0%), Болгарію (11,9%), Чехію (11,2%), Словаччину (5,9%), Румунію (5,2%), Італію (4,7%), Нідерланди (4,1%), Австрію (3,2%), Велику Британію (2,6%), Іспанію (2,1%).

У загальному обсязі імпорту переважали надходження з країн СНД (37,5%), Європи (35,3%) та Азії (19,3%). У порівнянні з січнем–листопадом 2010р. ввіз товарів з Азії збільшився в 2,2 раза, з Європи – в 1,7 раза, з країн СНД – у 1,7 раза.

З країн-імпортерів найбільша питома вага поставок припадала на Російську Федерацію – 35,1%, Німеччину – 14,4%, Китай – 8,1%, Корею, Республіку – 6,2%, Польщу – 4,0%, США – 2,9%, Норвегію – 2,2%, Словаччину – 2,2%.

Порівняно з січнем–листопадом 2010р. зріс імпорт з Китаю в 2,9 раза, Німеччини – в 2,8 раза, Кореї, Республіки – в 2,8 раза, США – в 1,8 раза, Російської Федерації – в 1,7 раза, Польщі – в 1,5 раза, Словаччини – в 1,5 раза. Однак менше ввезено товарів з Норвегії на 7,6%.

З країн Європейського Союзу до області надійшло товарів на 673,9 млн.дол. (32,5% загального обсягу імпорту). У порівнянні з січнем–листопадом 2010р. обсяг імпорту збільшився в 1,9 раза. Найбільші обсяги імпорту товарів здійснювались з Німеччини (44,1%), Польщі (12,4%), Словаччини (6,7%), Румунії (4,7%), Франції (4,4%), Італії (4,4%), Швеції (3,3%), Бельгії (2,8%), Чехії (2,7%), Фінляндії (2,7%), Іспанії (2,4%), Естонії (2,3%), Великої Британії (2,1%).

Позитивне сальдо в зовнішній торгівлі товарами склалося з 87 країнами світу, в т.ч. найбільше – з Російською Федерацією, Туреччиною, Індією, Білоруссю, Казахстаном, Болгарією, Польщею (відповідно 785,8 млн.дол., 285,9 млн.дол., 125,4 млн.дол., 99,1 млн.дол., 95,6 млн.дол., 93,1 млн.дол., 91,6 млн.дол.); від'ємне – з 45 країнами, в т.ч. найбільше – з Китаєм, Німеччиною, Республікою Корея, Норвегією, Австралією, Південною Африкою (153,0 млн.дол., 146,6 млн.дол., 114,0 млн.дол., 45,8 млн.дол., 26,7 млн.дол., 24,4 млн.дол. відповідно).

У торгівлі товарами з країнами СНД склалося позитивне сальдо (1055,4 млн.дол.), проти січня–листопада 2010р. воно збільшилося на 8,2%.

Результатом торгівлі з країнами Європи було позитивне сальдо (145,9 млн.дол.), проти січня–листопада 2010р. воно зменшилось на 3,0%.

Експортні поставки до країн Азії перевищили імпортні надходження, позитивне сальдо дорівнювало 354,1 млн.дол., проти січня–листопада 2010р. воно зменшилось на 24,5%.

У торгівлі з країнами Європейського Союзу склалося позитивне сальдо (120,4 млн.дол.), проти січня–листопада 2010р. воно зменшилось у 1,6 раза.

У структурі експорту основу склали чорні метали (49,2% загального обсягу експорту товарів), механічне обладнання (14,5%), електричне обладнання (11,1%), засоби наземного транспорту (5,8%), руди, шлак і зола (3,9%), жири та олії тваринного або рослинного походження (2,4%), інші недорогочінні метали (2,1%), продукти неорганічної хімії (2,0%).

У порівнянні з січнем–листопадом 2010р. серед вищезгаданих товарних груп зріс експорт інших недорогочінних металів у 1,5 раза, продуктів неорганічної хімії – на 44,9%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – на 41,5%, чорних металів – на 33,7%, електричного обладнання – на 33,7%, засобів наземного транспорту – на 33,4%, руд, шлаку і золи – на 30,8%, механічного обладнання – на 14,5%.

Експортні поставки до країн СНД склались, переважно, з чорних металів (28,5% обсягу експорту до цих країн і 28,6% – загального експорту цих товарів), механічного обладнання (24,5% і 83,2%), електричного обладнання (18,4% і 81,7%), засобів наземного транспорту (11,4% і 97,5%), алкогольних і безалкогольних напоїв та оцту (2,4% і 90,0%).

До країн Європейського Союзу експортувались, в основному, чорні метали (64,4% обсягу експорту до цих країн і 28,0% – загального експорту цих товарів), руди, шлак і зола (16,6% і 91,7%), продукти неорганічної хімії (4,1% і 44,1%), інші недорогочінні метали (3,1% і 30,7%).

Основу імпортних надходжень склали механічне обладнання (21,4% загального обсягу імпорту товарів), палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки (15,3%), чорні метали (11,5%), нікель і вироби з нього (6,2%),

електричне обладнання (5,7%), засоби наземного транспорту (5,3%), прилади та апарати (2,8%), мідь і вироби з неї (2,8%), руди, шлак і зола (2,7%), сіль, сірка, землі та каміння (2,3%), алюміній і вироби з нього (2,2%), риба і ракоподібні (2,2%), пластмаси, полімерні матеріали (2,0%).

Порівняно з січнем–листопадом 2010р. зріс імпорт механічного обладнання в 3,1 раза, алюмінію і виробів з нього – в 2,9 раза, засобів наземного транспорту – в 2,3 раза, пластмаси, полімерних матеріалів – у 2 рази, міді і виробів з неї – в 1,9 раза, палив мінеральних, нафти та продуктів її перегонки – в 1,7 раза, приладів та апаратів – у 1,7 раза, чорних металів – у 1,6 раза, нікелю і виробів з нього – в 1,6 раза, електричного обладнання – на 44,0%, солі, сірки, земель та каміння – на 16,2%, але одночасно зменшився імпорт риби і ракоподібних у 1,7 раза, руд, шлаку і золи – на 12,6%.

З країн СНД ввозились палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки (32,2% обсягу імпорту з цих країн і 79,1% – загального ввозу до області з-за кордону цих товарів), нікель і вироби з нього (14,1% і 85,5%), чорні метали (11,2% і 36,5%), механічне обладнання (10,7% і 18,7%), алюміній і вироби з нього (5,5% і 94,1%), електричне обладнання (4,9% і 32,4%), прилади та апарати (4,3% і 57,0%), інші недорогоцінні метали (2,7% і 63,4%), мідь і вироби з неї (2,4% і 32,9%).

З країн Європейського Союзу надходили механічне обладнання (37,9% обсягу імпорту з цих країн і 57,5% – загального ввозу до області з-за кордону цих товарів), чорні метали (9,1% і 25,7%), палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки (7,9% і 16,8%), електричне обладнання (7,7% і 43,8%), мідь і вироби з неї (5,7% і 67,0%), сіль, сірка, землі та каміння (4,2% і 59,6%), засоби наземного транспорту (3,2% і 19,4%), вироби з чорних металів (2,7% і 54,1%), керамічні вироби (2,4% і 78,3%), прилади та апарати (2,1% і 24,0%).

Роздрібна торгівля та ресторанне господарство

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність з роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за 2011р. становив 28455,8 млн.грн., що на 12,4% більше обсягів 2010р. У структурі обороту роздрібної торгівлі за 2011р. на організовані та неформальні ринки припадало 41,0%.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) у 2011р. проти попереднього року збільшився на 7,1% і становив 566,8 млн.грн.

Ціни і тарифи

За 2011р. споживчі ціни в області зросли на 4,6%.

Товари та послуги транспорту подорожчали на 22,9%, що головним чином викликане підвищенням цін на бензин (на 33,8%). Крім того, на 23,4% та на 9,8% відповідно збільшена вартість перевезень пасажирським автодорожнім та залізничним видами транспорту.

Ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 2,1%. На 14,8% подорожчали кава, чай і какао, на 12,2% – мінеральні води, безалкогольні напої, фруктові та овочеві соки, на 12,1% – м'ясо та м'ясопродукти, на 10,3% – олія та жири, на 9,7% – хліб і хлібопродукти, на 6,4% – риба та продукти з риби, на 5,5% – молоко, сир та яйця, на 2,2% – фрукти. Одночасно суттєво подешевшали овочі (на 43,7%) та цукор (на 23,1%).

Підвищення цін і тарифів на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 6,1% зумовлене зростанням плати за електроенергію (на 22,9%), центральне опалення (на 12,8%), гарячу воду (на 8,4%), квартиру (на 6,9%), холодну воду та каналізацію (на 3,5% та на 3,1% відповідно).

На 9,9% підвищились ціни на алкогольні напої, тютюнові вироби, на 8,3% – вартість послуг ресторанів та готелів, на 6,7% – плата за товари та послуги у сфері охорони здоров'я. Різні товари та послуги, послуги освіти, товари та послуги зв'язку та відпочинок і культура стали дорожчими на 5,9–4,4%, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла, одяг і взуття – на 3,1–1,5%.

Фінанси

Фінансовий результат підприємств від звичайної діяльності до оподаткування (крім малих, сільськогосподарських підприємств і бюджетних установ) за січень–листопад 2011р. становив 3747,2 млн.грн. прибутку., що на 0,9% більше, ніж за січень–листопад 2010р.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 57,9%, отримано 6226,1 млн.грн. прибутку, що на 20,7% більше, ніж за відповідний період 2010р. Основна його частина сформована в промисловості (87,5%), торгівлі; ремонті автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (6,1%) і фінансовій діяльності (2,7%).

Протягом січня–листопада 2011р. збитково працювало 42,1% підприємств, що на 3,3 в.п. менше, ніж у січні–листопаді 2010р. Цими підприємствами отримано 2478,9 млн.грн. збитків, що на 71,9% більше, ніж у січні–листопаді минулого року. Найбільше збиткових підприємств спостерігалось у наданні комунальних та індивідуальних послуг, діяльності у сфері культури та спорту (54,3% від загальної кількості підприємств відповідного виду діяльності), будівництві (45,8%), в операціях з нерухомим майном, в оренді, інжинірингу та наданні послуг підприємцям (45,1%), транспорті та зв'язку (43,2%), промисловості (42,2%). У той же час значні обсяги збитків були отримані в промисловості (1746,0 млн.грн.), торгівлі, ремонті автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (425,3 млн.грн.).

Доходи населення

За листопад 2011р. середньомісячна номінальна заробітна плата, нарахована на одного штатного працівника підприємств з кількістю працюючих 10 осіб і більше, дорівнювала 2684 грн., що в 2,7 раза перевищує рівень встановленого прожиткового мінімуму для працездатних осіб (985 грн.), на 3,0% менше, ніж за жовтень 2011р. та на 16,4% вище аналогічного показника відповідного місяця попереднього року.

Залишається значною диференціація рівня оплати праці між видами економічної діяльності.

Найбільш оплачуваними в області в листопаді 2011р. залишались працівники добування корисних копалин, крім паливно-енергетичних, виробництва та розподілення електроенергії, газу та води, металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, фінансової діяльності, де рівень заробітної плати майже в 1,5–1,6 раза перевищував середній по економіці області.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників текстильного виробництва, виробництва одягу, хутра та виробів з хутра, діяльності готелів та ресторанів, рибальства, рибництва, виробництва гумових та пластмасових виробів, лісового господарства та пов'язаних з ним послуг, торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, сільського господарства, мисливства та пов'язаних з ними послуг, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, будівництва, де її розмір у 1,4–2,0 раза менше середнього рівня в цілому по економіці області.

Реальна заробітна плата в листопаді п.р. зменшилась в порівнянні з жовтнем 2011р. на 2,7%, а в порівнянні з листопадом 2010р. вона збільшилася на 10,4%. За січень–листопад 2011р. по відношенню до відповідного періоду 2010р. вона також зросла на 10,0%.

Сума несплаченої заробітної плати порівняно з боргом на 1 грудня 2010р. зменшилась на 21,0%, або на 11,6 млн.грн. і на 1 грудня 2011р. становила 43,9 млн.грн.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств за листопад 2011р. зменшилась на 40,9% і на 1 грудня 2011р. становила 9,4 млн.грн., або 21,5% загальної суми боргу.

Зменшення суми заборгованості із виплати заробітної плати відбулось у працівників виробництва та розподілення електроенергії, газу та води (на 65,2%), діяльності транспорту та зв'язку (на 56,8%), металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (на 47,8%), торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (на 40,9%), виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 30,4%).

Збільшення суми заборгованості відбулось у працівників будівництва (в 2,1 раза), рибальства, рибництва (в 1,7 раза), операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям (в 1,3 раза). З'явилась заборгованість у працівників текстильного виробництва, виробництва одягу, хутра та виробів з хутра.

З кожних 100 гривень, не виплачених економічно активними підприємствами, 41 заборгували своїм працівникам підприємства операцій з нерухомим майном, оренди, інжинірингу та надання послуг підприємцям, 22 – будівництва, 20 – діяльності транспорту та зв'язку, 7 – промисловості.

На 1 грудня 2011р. кількість працівників економічно активних підприємств, які своєчасно не отримали заробітну плату, становила 4,1 тис. осіб. Кожному з числа зазначених працівників не виплачено в середньому 2298 грн., що адекватно 85,6% розміру середньомісячної заробітної плати в цілому по області.

У 2011р. 76,0 тис. сімей призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії (92,9% загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями), з них у міській місцевості – 67,2 тис., у сільській – 8,8 тис. сімей.

Загальна сума призначених субсидій у 2011р. становила 10794,7 тис.грн., при цьому в міській місцевості – 10065,7 тис.грн., у сільській – 729,0 тис.грн.

Середня сума призначеної субсидії на одну сім'ю в грудні 2011р. становила 194,1 грн.

Крім того, 9,4 тис. сімей звернулися за субсидіями готівкою для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міській місцевості – 3,3 тис., у сільській – 6,1 тис. сімей. Призначено субсидії 8,3 тис. сімей на суму 4150,3 тис.грн., з них у міській місцевості – 2,9 тис. сімей на 1681,9 тис.грн., у сільській – 5,4 тис. сімей на 2468,4 тис.грн.

Середній розмір призначеної в грудні 2011р. субсидії цього виду на одну сім'ю становив 554,6 грн.

У 2011р. субсидії готівкою на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива отримали 9,1 тис. сімей на суму 4486,3 тис.грн., з них у міській місцевості – 3,1 тис. сімей на 1767,2 тис.грн., у сільській – 6,0 тис. сімей на 2719,1 тис.грн.

У 2011р. населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 1755,8 млн.грн., що становило 95,6% нарахованих сум.

Заборгованість населення за житлово-комунальні послуги на кінець грудня 2011р. становила 674,9 млн.грн.

Термін заборгованості населення за всі послуги на кінець грудня 2011р. становив 4,4 місяця.

Мали борг 3 місяці і більше за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 16,0% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 15,4%, централізоване водопостачання та водовідведення – 15,2%, вивезення побутових відходів – 15,1%, газопостачання – 5,2%.

Ринок праці

Кількість економічно активного населення віком 15–70 років за 9 місяців 2011р. становила 895,9 тис. осіб, з них 833,3 осіб, або 93,0% були зайняті економічною діяльністю, решта – 62,6 тис. осіб, або 7,0 % не мали роботи,

але активно її шукали та були готові приступити до неї, тобто відповідно до методології Міжнародної організації праці (МОП) класифікувалися як безробітні. Рівень безробіття населення працездатного віку становив за 9 місяців 2011р. 7,7% чисельності економічно активного населення зазначеного віку.

На обліку в державній службі зайнятості на 1 січня 2012р. перебувало 23,1 тис. незайнятих громадян. Серед зазначеної категорії громадян 97,0% (22,4 тис. осіб) мали офіційний статус безробітних, з яких більше, ніж двом третинам було призначено допомогу по безробіттю. Кількість зареєстрованих безробітних громадян на 1 січня 2012р. у порівнянні з відповідною датою 2011р. зменшилась на 11,3% (на 2,8 тис. осіб).

Із кожних 100 зареєстрованих безробітних 51 раніше займали робітничі місця, 32 – посади службовців, решту складали особи без професії або такі, що займали місця, які не потребують спеціальної підготовки.

Рівень зареєстрованого безробіття, розрахований по відношенню до населення працездатного віку, за грудень 2011р. в цілому по області збільшився в порівнянні з попереднім місяцем на 0,3 в.п. та на 1 січня 2012р. становив 2,1%. Разом з тим, спостерігалася значна диференціація цього показника за районами області, де він коливався від 0,9% у місті Запоріжжі до 6,9% у Приморському районі.

Кількість зареєстрованих безробітних за грудень 2011р. в сільській місцевості збільшилась на 32,8%, у міській – на 7,7% та на 1 січня 2012р. становила відповідно 8,2 тис. осіб та 14,2 тис. осіб. Рівень зареєстрованого безробіття сільського населення працездатного віку перевищував аналогічний показник мешканців міської місцевості і становив відповідно 3,4% та 1,7%.

За повідомленнями підприємств, установ та організацій кількість вільних робочих місць і вакантних посад упродовж грудня 2011р. зменшилась у 2,9 раза та на 1 січня 2012р. становила 0,8 тис. осіб, що в 1,9 раза менше, ніж на 1 січня 2011р.

Упродовж грудня 2011р. навантаження незайнятого населення на 1 вільну вакансію значно збільшилось (в 3,1 раза) в порівнянні з попереднім місяцем та на 1 січня 2012р. становило 28 осіб. За категоріями робочих місць цей показник становив: 21 особа для службовців, 30 – для робітників та 51 – на місця, що можуть бути укомплектовані працівниками, які не потребують спеціальної підготовки. За районами області значення цього показника коливалось від 10 осіб на вакансію у м.Запоріжжі до 928 осіб у Приазовському районі. При цьому у Приморському та Розівському районах попит на робочу силу на 1 січня 2012р. був відсутній. Навантаження на 1 вільне робоче місце працівників сільського господарства в грудні 2011р. збільшилось у 4,2 раза та на 1 січня 2012р. становило 137 осіб.

За сприянням державної служби зайнятості за грудень 2011р. було працевлаштовано 1,7 тис. осіб, що на 38,2 менше, ніж у попередньому місяці та на 18,6% більше, ніж у відповідному місяці 2010р. Рівень працевлаштування (відношення чисельності працевлаштованих осіб до кількості незайнятих, які перебували на обліку) в грудні 2011р. порівняно з відповідним місяцем 2010р. збільшився на 1,5 в.п. і становив 6,4%. Серед працевлаштованих осіб 40,3% становили безробітні, 52,5% – жінки, 60,7% – молодь у віці до 35 років та 10,7% – особи, які потребували особливого соціального захисту. З числа працевлаштованих безробітних 21,0% проживає в сільській місцевості.

Важливим напрямком роботи щодо підвищення конкурентоспроможності безробітних на ринку праці є професійна підготовка та перепідготовка. З метою отримання нової професії або спеціальності державними службами зайнятості в грудні 2011р. було направлено на навчання 0,7 тис. безробітних, що на 9,7% менше, ніж торік. Загалом на початок січня 2012р. за направленнями цих установ у навчальних закладах усіх типів проходили професійне навчання 1,4 тис., або 6,3% зареєстрованих безробітних, з яких 65,0% становили жінки, 57,4% – молодь у віці до 35 років.

Поряд з працевлаштуванням на постійній основі одним із напрямків реалізації активної політики зайнятості є організація громадських робіт. Кількість громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, які були направлені на такі роботи, становила 0,5 тис. осіб, що в 4,5 раза більше, ніж за відповідний місяць 2010р.

З Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття на допомогу по безробіттю за грудень 2011р. було витрачено 12,4 млн.грн., що на 6,9% більше, ніж у попередньому місяці. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримували впродовж зазначеного місяця, становила 13,1 тис. осіб, або 58,2% загальної кількості тих, що мали статус безробітного на 1 січня 2012р. Розмір допомоги в середньому на одного безробітного, який отримував її в грудні 2011р., збільшився в порівнянні з попереднім місяцем на 5,7% та становив 951,05 грн., що дорівнює 94,7% законодавчо встановленого на цей період мінімального рівня заробітної плати (1004 грн.).

Демографічна ситуація

На 1 грудня 2011р. в області, за оцінкою, проживало 1792,3 тис. осіб, у т.ч. міського населення – 1379,8 тис. осіб, сільського – 412,5 тис. осіб. За січень–листопад 2011р. чисельність населення області зменшилась на 8974 особи, зменшення становило 5,5 особи у розрахунку на 1000 наявного населення.

Зменшення чисельності населення відбулось за рахунок природного і міграційного скорочень 8217 осіб (5,0 особи на 1000 наявного населення) та 757 осіб (0,5 особи на 1000 наявного населення) відповідно.

За січень–листопад 2011р. в області народилось 16613 немовлят, що більше на 0,9% ніж у січні–листопаді 2010р. Рівень народжуваності в порівнянні з відповідним періодом попереднього року збільшився на 0,1‰ і склав 10,1 особи у розрахунку на 1000 наявного населення. Народжуваність у сільській місцевості залишається вищою, ніж у міських поселеннях (11,4‰ проти 9,7‰).

За січень–листопад 2011р. в області зареєстровано 24830 померлих, що на 5,4% менше, ніж у відповідному періоді 2010р. Рівень смертності зменшився з 15,9 померлих у розрахунку на 1000 наявного населення у січні–

листопаді 2010р. до 15,1‰ у січні–листопаді 2011р. Рівень смертності в сільській місцевості вищий, ніж у міських поселеннях (19,0‰ і 13,9‰ відповідно).

Криміногенна ситуація

Органами внутрішніх справ і прокуратури у 2011р. зареєстровано 27,5 тис. злочинів (менше на 0,3% порівняно з 2010р.).

Із загального числа зафіксованих органами внутрішніх справ та прокуратури кримінальних проявів 36,9% (10,2 тис. злочинів) – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 67,6% склали злочини проти власності, 12,3% – у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 3,1% – проти громадського порядку і моральності, 2,7% – проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 2,6% – проти життя та здоров'я особи, по 2,3% – проти громадської безпеки та злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 2,0% – у сфері службової діяльності та злочини у сфері господарської діяльності, 1,2% – проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

У 2011р. скоєно 126 умисних вбивств (та замахів), порівняно з 2010р. їх кількість збільшилась на 15,6%. Скоєно 32 зґвалтування та замаху на зґвалтування (більше на 28,0%). Кількість випадків умисних тяжких тілесних ушкоджень становила 182 (менше на 12,5%).

У 2011р. зареєстровано 394 крадіжки державної власності та 13719 – приватної власності, з числа яких 6,8% – крадіжки з квартир. Кількість зареєстрованих грабежів та розбійних нападів склала 1483 випадки (менше на 8,2%).

Органами внутрішніх справ, прокуратури, СБУ та податкової міліції виявлено 26 організованих злочинних груп та організацій. У 2011р. виявлено 107 осіб, які вчинили злочини в складі організованих груп та злочинних організацій.

У 2011р. від злочинів потерпіли 16,3 тис. осіб (на 5,2% менше, ніж у 2010р.). Внаслідок злочинних дій загинуло 283 особи.

Органами внутрішніх справ і прокуратури у 2011р. виявлено 11,6 тис. осіб, які підозрювались у скоєнні злочинів, з них 97,7% притягнуто до кримінальної відповідальності. З числа виявлених осіб 6,2% – неповнолітні, 11,6% – жінки. Майже кожний другий з числа осіб, причетних до злочинів, раніше вже ставав на злочинний шлях, майже кожний шостий скоїв його у групі та вчинив його у стані алкогольного сп'яніння. З числа осіб, які підозрювались у скоєнні злочинів, 38,5% на момент вчинення злочину не працювали і не навчались.